

До протоколу № 215
від 16 вересня 2026 року

Р І Ш Е Н Н Я

Про стан та проблеми забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2026/2027 навчальному році

Відповідно до статті 14 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» щодо контрольних функцій комітетів, аналізу практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) 16 вересня 2026 року (протокол № 215) на своєму засіданні розглянув питання про стан та проблеми забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2026/2027 навчальному році, зокрема щодо:

- стану друку та доставки підручників і посібників на 2026/2027 навчальний рік;
- забезпечення у 2026/2027 навчальному році підручниками та посібниками дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі підручниками, надрукованими шрифтом Брайля;
- забезпечення підручниками українською мовою здобувачів освіти з числа української національної меншини, які проживають за межами України, зокрема в Румунії, Угорщині та Болгарії;
- передбаченого обсягу державного фінансування на видання, придбання та доставку підручників і посібників на 2027/2028 навчальний рік;
- стану підготовки підручників та посібників на 2027/2028 та 2028/2029 навчальні роки, у тому числі щодо:
 - підготовки підручників та посібників для учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти в рамках реформи старшої профільної школи на 2027/2028 навчальний рік;
 - підготовки підручників та посібників для учнів 1 та 5 класів закладів загальної середньої освіти в рамках дворічного циклу підручникотворення на 2028/2029 навчальний рік.

Міністерство освіти і науки України (далі – МОН України), листом від 04.09.2026 № 1/18955-26, проінформувало про наступне.

Щодо стану друку та доставки підручників і посібників на 2026/2027 навчальний рік (з урахуванням оперативної інформації, наданої державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» станом на 03.09.2026)

Підручники для 9-х класів

У 2026 році в межах упровадження реформи «Нова українська школа» новими підручниками вперше забезпечуються учні **9-х класів**, які у 2026/2027 навчальному році розпочали навчання за Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

До 01 вересня було заплановано видати та доставити **118 назв** оригінальних підручників для 9 класу загальним накладом **8 903 517 примірників**, з них: до закладів освіти – 8 423 916 прим., до резервних фондів – 479 601 прим.

До 01 вересня поточного року надруковано та передано в доставку **117 назв** підручників загальним накладом **8 851 290 примірників**, з них до закладів освіти **8 374 472 прим.**, до резервних фондів – 476 818 прим. Унаслідок ракетних атак 19 липня та 01 серпня із загального накладу, переданого у доставку (8 851 290 примірників) **було знищено 854 067 примірників** підручників. Станом на 03.09.2026 видавництвами **відновлено 364 716 прим.** підручників (**42,7% знищеного накладу**).

Підручник «Підприємництво і фінансова грамотність» (ТОВ «Видавництво «Світлич», **52 227 прим.**) **не надруковано**. Видавець пояснює це проблемами видавничої галузі у зв'язку зі знищенням поліграфічних потужностей підприємства «КОНВІ ПЛЮС» 19 липня 2026 року.

Станом на 01.09.2026 від запланованих для доставки до ЗЗСО 8 423 916 примірників **доставлено 6 390 451 примірник** оригінальних підручників (**75,86%**), **не доставлено – 2 033 465 примірників (24,14%)**. Основними причинами несвоєчасної доставки частини підручників стали:

знищення 854 067 примірників підручників у результаті ракетних атак російської федерації по поліграфічному підприємству «КОНВІ ПЛЮС» у Києві та логістичного центру в Харкові;

низька якість організації доставки підручників АТ «Укрпошта». За інформацією видавництв, доставка окремих підручників затримується більш ніж на 30 днів. Зафіксовано випадки втрати посилок із підручниками, а також некоректна робота трекера ускладнює відстеження їх доставки. Крім того, окремі відділення АТ «Укрпошта» відмовляються доставляти підручники безпосередньо до закладів освіти.

Для розв'язання проблемних питань Міністерство освіти і науки України вживає заходів щодо пошуку донорів для відшкодування збитків видавництв, підручники яких було знищено ракетними атаками 19 липня та 01 серпня.

Також посилено координацію з АТ «Укрпошта» щодо оперативного виявлення й усунення проблем із доставкою підручників до закладів освіти.

Для врахування обставин, що виникли внаслідок атак на видавництва, Міністерством освіти і науки України внесено зміни до наказу про видання підручників для 9 класу у частині **продовження терміну їх доставки до 01 листопада 2026 року.**

За оновленою інформацією МОН України (лист від 15.09.2026 № 1/19720-26) станом на **11.09.2026 року:**

- укладено **120 договорів на видання** підручників (крім електронних) накладом **8 902 670 примірників; 3 договори** - на видання підручників (крім електронних) з іноземних мов, крім англійської, мов корінних народів, національних меншин загальним накладом **847 примірників;**

- укладено **120 договорів про доставку** підручників загальним накладом **8 902 670 примірників; 3 договори** - на доставку підручників з іноземних мов, крім англійської, мов корінних народів, національних меншин загальним накладом **847 примірників;**

- відповідно до укладених договорів про доставку підручників *прийнято та передано для доставки* підручники - за **119 договорами** загальним накладом **8 850 443 примірники;** а також за **3 договорами** - підручники з іноземних мов, крім англійської, мов корінних народів, національних меншин загальним накладом **847 примірників;**

Станом на звітну дату всі видавництва виконали договірні зобов'язання щодо друку підручників для 9 класу, *за винятком ТОВ «Видавництво «Світлич»,* яким залишається невиконаним наклад у кількості **52 227 примірників.**

Підручники для 4-х класів

З огляду на обмежені поліграфічні та логістичні потужності для одночасного друку й доставки понад 13,1 млн примірників підручників для 9 та 4 класів у 2026 році, наказом МОН від 28.04.2026 № 703 «Про видання підручників (крім електронних) для 4 класу закладів загальної середньої освіти, які видаватимуться за кошти державного бюджету в 2026 році» строк доставки підручників для **4 класу** було визначено до 1 жовтня, а не до початку навчального року (наказ МОН України від 28.04.2026 № 703).

До 01 жовтня було заплановано видати та доставити **59 назв** оригінальних підручників для 4 класу загальним накладом 3 765 167 примірників. Станом на 01 вересня **надруковано та передано в доставку 20 назв** підручників загальним накладом **1 129 379 примірників (29,9%),** з них вже доставлено до закладів загальної середньої освіти **42 552 примірники** оригінальних підручників **(1,1%).** У процесі друку перебуває **2 635 788 примірників (70%).**

Водночас, унаслідок ракетних атак 19 липня та 01 серпня було **знищено 296 415 примірників** підручників для 4 класу. Станом на 03.09.2026 видавництвами **відновлено 151 121 прим. підручників (51% знищеного накладу).**

Для врахування наслідків атак на видавництва Міністерством освіти і науки України внесено зміни до наказу про видання підручників для 4 класу,

продовживши строк їх доставки до 01 листопада 2026 року. Це дасть змогу видавництвам відновити втрачені накладі та забезпечити їх доставку.

За оновленою інформацією МОН України (лист від 15.09.2026 № 1/19720-26) станом на **11.09.2026 року**:

- укладено **83 договори** на видання підручників (крім електронних) накладом **3 765 167 примірників**;

- укладено **77 договорів** про доставку підручників загальним накладом **3 585 562 примірники**;

- відповідно до укладених договорів про доставку підручників *прийнято та передано для доставки* підручники за **45 договорами** загальним накладом **1 724 146 примірників**.

Підручники для 6-х та 7-х класів

Для потреб учнів **6 та 7 класів** у 2026 році заплановано надрукувати та доставити до закладів загальної середньої освіти 758 819 примірників підручників, видання яких не було здійснено в попередні роки. Строк доставки підручників для **6 та 7 класів** було визначено до 1 жовтня (наказ МОН України від 29.04.206 № 707).

Станом на 01 вересня 2026 року укладено договори на видання 5 назв підручників загальним накладом 758 819 примірників.

Унаслідок ракетних атак 19 липня та 01 серпня було знищено 59 387 примірників підручників для 6 та 7 класів. Для врахування наслідків атак на видавництва Міністерство освіти і науки України внесло зміни до наказу про видання підручників для 6 та 7 класів, *продовживши строк їх доставки до 01 листопада 2026 року.* Це дасть змогу видавництвам відновити втрачені накладі та забезпечити їх доставку.

За оновленою інформацією МОН України (лист від 15.09.2026 № 1/19720-26) станом на **11.09.2026 року**:

- укладено **5 договорів** на видання підручників (крім електронних) накладом **758 819 примірників**;

- укладено **2 договори** про доставку підручників для 6 класу загальним накладом **349 645 примірників** та **3 договори** на доставку підручників для учнів 7 класу загальним накладом **409 174 примірники**;

- відповідно до укладених договорів про доставку підручників *прийнято та передано для доставки* підручники для 6 класу за **1 договором** загальним накладом **248 437 примірників** та для 7 класу - за **1 договором** загальним накладом **282 341 примірник**.

Щодо забезпечення у 2026/2027 навчальному році підручниками та посібниками дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі підручниками, надрукованими шрифтом Брайля.

Міністерством освіти і науки України спільно з державною установою «Український інститут розвитку освіти» (далі – УІРО) здійснено підготовку:

проведено експертизу, апробацію, конкурсний відбір, забезпечено адаптацію збільшеним та рельєфно крапковим шрифтом 101 підручника та посібника для учнів з особливими освітніми потребами.

З урахуванням класів та освітніх потреб, кількість підготовлених підручників є такою:

Клас	Тип підручника	Кількість назв	Укладено договорів станом на 01.09.2026
1-3 класи	Адаптовано збільшеним шрифтом	9	28 з 28
1-3, 8 класи	Адаптовано рельєфно-крапковим шрифтом (шрифтом Брайля)	9	9 з 9
9, 4 та 6, 7 класи	Оригінальні підручники, надруковані рельєфно-крапковим шрифтом (шрифтом Брайля)	5	5 з 5
9, 4 та 6, 7 класи	Оригінальні підручників для учнів з інтелектуальними порушеннями, зі зниженим слухом	20	24 з 24
9, 4 та 6, 7 класи	Адаптовано рельєфно-крапковим шрифтом (шрифтом Брайля)	32	Щодо 8 назв здійснюються переговорні процедури для укладання угод
9, 4 та 6, 7 класи	Адаптовано збільшеним шрифтом	26	Щодо 6 назв здійснюються переговорні процедури для укладання угод

Станом на 01.09.2026:

укладено 14 договорів на видання 14 назв підручників рельєфно-крапковим шрифтом (шрифт Брайля) для закладів загальної середньої освіти загальним накладом 16 740 примірників. Відповідно до договорів строк виконання зобов'язань щодо друку та доставки цих підручників – до 01.12.2026. Наразі здійснюється їх друк.

укладено 52 договори на видання 29 назв підручників для осіб з особливими освітніми потребами закладів загальної середньої освіти загальним накладом 197 249 примірників. Строк виконання договірних зобов'язань щодо друку та доставки цих підручників - до 01.11.2026. Наразі здійснюється їх друк.

здійснюються переговорні процедури для укладання угод на друк та доставку щодо 14 назв підручників, адаптованих збільшеним та рельєфно-крапковим шрифтом (шрифтом Брайля) за результатами конкурсного відбору 2026 року. Завершити укладання договорів щодо ще 44 назв адаптованих підручників заплановано на вересень 2026 року.

Крім того, МОН України зауважує, що однією із причин затримки друку підручників була неможливість укладення договорів про видання у зв'язку із

внесенням змін до паспорта бюджетної програми на 2026 рік за КПКВК 2201260 (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2026 року № 1269).

У зв'язку із перевантаженням потужностей поліграфічних підприємств та руйнуваннями логістичних центрів і виробничих можливостей, спричиненими внаслідок збройної агресії російської федерації, на сьогодні термін друку підручників становитиме півтора місяці, а їх доставка до закладів освіти – не менше місяця.

Ураховуючи викладене, зважаючи на об'єктивні причини неможливості дотримання встановлених строків завершення забезпечення підручниками осіб з особливими освітніми потребами до 1 вересня 2026 року, внесені зміни до наказів Міністерства освіти і науки України від 16.06.2026 № 941 «Про видання підручників (крім електронних) для осіб з особливими освітніми потребами, які видаватимуться за кошти державного бюджету у 2026 році» та від 08.07.2026 № 1073 «Про видання підручників (крім електронних) *для осіб з особливими освітніми потребами*, які видаватимуться за кошти державного бюджету у 2026 році» із зазначенням термінів *друку та доставки підручників (крім електронних) до 01 листопада 2026 року*.

Крім того, відповідно до Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 41 (зі змінами) *друк і доставка підручників, виданих рельєфно-крапковим шрифтом або збільшеним шрифтом (крім надрукованих за кошти юридичних і фізичних осіб) у 2026 році здійснюється до 01 грудня відповідного року*.

За оновленою інформації МОН України (лист від 15.09.2026 № 1/19720-26) станом на **11.09.2026 року**:

- укладено **14 договорів** на видання підручників рельєфно-крапковим шрифтом для осіб з порушеннями зору (Н 54) загальним накладом **16 740 примірників**; **52 договори** — на видання підручників для осіб з особливими освітніми потребами (крім підручників рельєфно-крапковим шрифтом) (Н 51.1–Н 54.2; Н 90, 91; F 70) загальним накладом **197 249 примірників**.

- укладено **2 договори** на доставку підручників для осіб з особливими освітніми потребами (9 клас) загальним накладом **53 151 примірник**.

- відповідно до укладених договорів про доставку підручників *прийнято та передано для доставки* підручники для осіб з ООП за **3 договорами** (9 клас) загальним накладом **28 341 примірник**.

Проводиться переговорна процедура закупівлі послуг з видання підручників для осіб з особливими освітніми потребами, рельєфно-крапковим шрифтом та підручників, які перекладаються мовами національних меншин.

Щодо забезпечення підручниками українською мовою здобувачів освіти з числа української національної меншини, які проживають за межами України, зокрема в Румунії, Угорщині та Болгарії.

У 2024 році загальний обсяг переданої навчальної літератури становив 4 590 примірників, з яких до Угорщини передано 2 289 примірників, до Болгарії – 2 301 примірник.

У 2025 році до Угорщини було передано 516 примірників, до Болгарії – 1 510 примірників.

За сприяння дипломатичної установи України в Угорщині, у 2026 році на запити трьох закладів освіти в Угорщині з метою забезпечення потреб здобувачів освіти у навчальній літературі з резервного фонду Міністерства освіти і науки України (далі – Резервний фонд) 21.08 та 26.08.2026 безоплатно передано 1 286 примірників навчальної літератури на загальну суму 89 535,84 грн, зокрема:

1. Угорській школі імені Тараса Шевченка передано 420 примірників навчальної літератури для 1–8 класів на загальну суму 38 068,16 грн.

За класами передано: для 1 класу – 50 прим., 2 класу – 50 прим., 3 класу – 50 прим., 4 класу – 30 прим., 5 класу – 48 прим., 6 класу – 48 прим., 7 класу – 72 прим., 8 класу – 72 прим.

Навчальна література охоплює такі освітні галузі та інтегровані курси: мовно-літературну – 176 прим., природничу – 96 прим., громадянську та історичну – 48 прим., мистецьку – 40 прим., інтегрований курс «Я досліджую світ» – 60 прим.

2. Угорсько-українській двомовній середній школі та гімназії передано 686 примірників навчальної літератури для 1–11 класів на суму 44 250,23 грн.

За класами передано: для 1 класу – 30 прим., 2 класу – 50 прим., 4 класу – 72 прим., 5 класу – 24 прим., 6 класу – 45 прим., 7 класу – 90 прим., 8 класу – 60 прим., 9 класу – 115 прим., 10 класу – 125 прим., 11 класу – 75 прим.

Навчальна література охоплює: громадянську та історичну галузь – 232 прим., природничу – 190 прим., мовно-літературну – 176 прим., математичну – 44 прим., інтегрований курс «Я досліджую світ» – 44 прим.

3. Школі української мови ім. Лесі Українки передано 180 примірників навчальної літератури для 1–4 класів на суму 7 217,45 грн.

За класами передано: для 1 класу – 30 прим., 2 класу – 50 прим., 3 класу – 50 прим., 4 класу – 50 прим. Уся передана навчальна література належить до мовно-літературної освітньої галузі – 180 прим.

Також у 2026 році до державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» надійшли запити від двох закладів освіти в Республіці Болгарія щодо забезпечення навчальною літературою з резервного фонду:

1. За запитом Асоціації «Бургас Україна» (Республіка Болгарія) заплановано безоплатно передати з резервного фонду 192 примірники навчальної літератури для 6 класу на загальну суму 27 796,92 грн. Навчальна література охоплює такі освітні галузі: мовно-літературну – 60 примірників, соціальну і здоров'язбережувальну – 45 примірників, природничу – 30 примірників, математичну – 24 примірники, інформатичну – 15 примірників, технологічну – 15 примірників, громадянську та історичну – 3 примірники. Відвантаження та передачу навчальної літератури заплановано на початок вересня 2026 року;

2. Запит ТОВ «Міжнародний освітній центр «СВЕТІ ВЛАС» наразі опрацьовується, передачу навчальної літератури також заплановано на початок вересня 2026 року.

Від закладів освіти в Румунії запити щодо забезпечення навчальною літературою з резервного фонду не надходили.

Водночас, з 2026 року буде доступним ще один механізм забезпечення підручниками українською мовою здобувачів освіти, які проживають за межами України. Зокрема, верифіковані (взяті на облік) суб'єкти освітньої діяльності, розміщені за кордоном, зможуть замовляти підручники з Резервного фонду через програмно-апаратний комплекс «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (далі – АІКОМ). 31 серпня 2026 року відбувся вебінар для представників українських освітніх осередків, які працюють за кордоном, про роботу з модулями «Підручники», «Учні» та «Вчителі» в АІКОМ.

Доставка підручників суб'єктам освітньої діяльності, які здійснюють діяльність за межами України, організовується з урахуванням наявних можливостей, зокрема за сприяння закордонних дипломатичних установ України та їх представників, а також із залученням поштових служб, волонтерів, представників партнерських суб'єктів освітньої діяльності та батьків здобувачів освіти.

Щодо передбаченого обсягу державного фінансування на видання, придбання та доставку підручників і посібників на 2027/2028 навчальний рік.

Прогнозована потреба в підручниках і посібниках на 2027/2028 навчальний рік становить 1 669 929,1 тис. грн, з них:

по КЕКВ 3110 становить 7 594 129 примірників на суму 1 489 468,3 тис. грн;

видання, придбання підручників і посібників (у тому числі мовами національних меншин, з аудіоуспроводом) для здобувачів освіти та педагогічних працівників ***10 класу*** з навчанням українською мовою та мовами національних меншин закладів загальної середньої освіти з е-додатком ***становить 7 246 913 примірників на суму 1 159 506,1 тис. грн;***

видання, придбання підручників і посібників ***для осіб з особливими освітніми потребами*** закладів загальної середньої освіти з е-додатком ***становить 297 967 примірників на суму 172 820,9 тис. грн;***

видання, придбання підручників і посібників ***для осіб з особливими освітніми потребами закладів загальної середньої освіти, у тому числі шрифтом Брайля*** з е-додатком ***становить 39 249 примірників на суму 97 141,3 тис. грн;***

видання ***дидактичних матеріалів для формування української громадянської ідентичності*** для закладів загальної середньої освіти (комплекти) становить ***10 000 комплектів на суму 60 000,0 тис. грн.***

по КЕКВ 2210 становить 917 511 примірників на суму 62 372,7 тис. грн;

видання, придбання, навчальних матеріалів для здобувачів освіти ***11 класу експериментальних підручників і навчальних (навчально-методичних) посібників*** для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які

беруть участь у всеукраїнському експерименті, пов'язаному із впровадженням нових стандартів освіти, *становить 732 200 примірників на суму 51 254,0 тис. грн;*

видання і придбання *навчально-методичної літератури становить 185 311 на суму 11 118,7 тис. грн.*

по КЕКВ 2240 становить на суму 118 088,1 тис.грн:

доставка підручників і посібників на суму 116 388,1 тис. грн;

зберігання МОН резерву підручників і посібник на суму 1700,0 тис. грн.

Заплановані обсяги видання підручників і посібників на 2027/2028 навчальний рік становить *1 544 641,9 тис. грн, з них:*

по КЕКВ 3110 становить 7 587 358 примірників на суму 1 448 843,0 тис. грн:

видання, придбання підручників і посібників (у тому числі мовами національних меншин, з аудіоуспроводом) для здобувачів освіти та педагогічних працівників *10 класу* з навчанням українською мовою та мовами національних меншин закладів загальної середньої освіти з е-додатком – *7 246 913 примірників на суму 1 159 506,1 тис. грн;*

видання, придбання підручників і посібників *для осіб з особливими освітніми потребами* закладів загальної середньої освіти з е-додатком – *297 967 примірників на суму 172 820,9 тис. грн;*

видання, придбання підручників і посібників *для осіб з особливими освітніми потребами закладів загальної середньої освіти, у тому числі шрифтом Брайля* з е-додатком становить *39 249 примірників на суму 97 141,3 тис. грн;*

видання *дидактичних матеріалів для формування української громадянської ідентичності* для закладів загальної середньої освіти (комплекти) *становить 3 229 комплектів на суму 19 374,7 тис. грн.*

по КЕКВ 2240 становить на суму 95 798,9 тис. грн:

доставка підручників і посібників – на суму 94 098 тис. грн;

зберігання МОН резерву підручників і посібник – на суму 1700,0 тис. грн.

Щодо стану підготовки підручників та посібників на 2027/2028 та 2028/2029 навчальні роки.

Для потреб 2027/2028 навчального року здійснюється підготовка навчальної літератури *для 10 класу* з метою забезпечення переходу до профільної середньої освіти.

Основними ризиками, які можуть вплинути на своєчасне забезпечення закладів загальної середньої освіти підручниками та посібниками у 2027/2028 навчальному році, є:

відсутність авторських та видавничих пропозицій за окремими назвами навчальної літератури, щодо яких було заявлено потребу;

навантаження на експертів комісій та груп, які одночасно здійснюють експертизу об'єктів грифування для 10, а також 1 та 5 класів (для потреб 2028/2029 навчального року);

недостатня кількість апробаторів за окремими освітніми галузями;

стислі терміни для доопрацювання навчальної літератури за результатами апробації.

Для мінімізації зазначених ризиків Міністерством освіти і науки України та державною установою «Український інститут розвитку освіти»:

проведено робочі зустрічі з видавництвами з метою інформування та роз'яснення потреби в підручниках і посібниках, а також актуалізації незабезпеченої потреби;

здійснюється системний моніторинг подання навчальної літератури та стану її експертизи й апробації;

забезпечується безперервне проведення експертизи модельних навчальних програм за ініціативою авторів;

оновлено склад експертних комісій та груп, розширюється експертне середовище та здійснюється навчання експертів з метою забезпечення якісного оцінювання навчальної літератури;

цифровізуються процедури експертизи та апробації, зокрема забезпечено електронну організацію окремих етапів апробації, що дає змогу скоротити організаційні строки;

направлено листи до органів управління освітою в регіонах з проханням поінформувати заклади освіти про можливість долучення до участі в апробації;

за результатами апробації буде забезпечено оперативне передання авторським колективам висновків для їх опрацювання та перехід до повторної експертизи й конкурсного відбору.

Щодо актуального стану підготовки підручників та посібників для учнів 10 класів закладів загальної середньої освіти в рамках реформи старшої профільної школи на 2027/2028 навчальний рік.

Станом на 01 вересня 2026 року, в межах підготовки до запровадження реформи «Нова українська школа» на рівні профільної середньої освіти, на експертизу до УІРО надійшло 265 модельних навчальних програм. 226 з них (85,3 %) уже були проекспертовані та отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

122 модельні навчальні програми із 265 належать до обов'язкових освітніх компонентів, передбачених Типовою освітньою програмою. Серед них: 112 програм отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», 8 перебувають на експертизі, 1 – на доопрацюванні у авторів, щодо однієї комісією було прийняте рішення про відхилення об'єкта грифування.

Вибірковий компонент представлений 143 модельними навчальними програмами. Серед них: 114 програм отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», 27 перебувають на експертизі, 1 – на доопрацюванні у авторів, щодо 1 комісією було прийняте рішення про відхилення об'єкта грифування.

З урахуванням освітніх галузей, підготовка та експертиза модельних навчальних програм представлена так:

Освітня галузь / Статус	Подано на експертизу	Отримали гриф	Експертуються	На доопрацюванні	Відхилено
Мовно-літературна	60	46	13	1	0
Громадянська та історична	45	38	7	0	0
Природнича	38	31	5	1	1
Математична	36	36	0	0	0
Соціальна і здоров'я-збережувальна	25	24	1	0	0
Міжгалузеві	24	20	4	0	0
Мистецька	20	20	0	0	0
Інформатична	11	7	4	0	0
Технологічна	4	4	0	0	0
Фізкультурна	2	0	1	0	1
РАЗОМ	265	226	35	2	2

Найбільше модельних навчальних програм представлено у мовно-літературній освітній галузі – 60, громадянській та історичній – 45, природничій – 38, математичній – 36.

До категорії «Міжгалузеві» (24 програми) віднесено модельні навчальні програми, що за змістом належать одночасно до двох або більше освітніх галузей. Такий підхід дає можливість уникнути подвійного врахування однієї модельної навчальної програми у статистичних показниках.

Таким чином, уже сформовано основу для забезпечення профільної середньої освіти модельними навчальними програмами. Водночас триває робота з авторськими колективами та видавництвами щодо розроблення модельних навчальних програм для викладання на основному та профільному рівнях мов національних меншин та корінних народів. Зокрема, *незакритою залишається потреба у модельних навчальних програмах з болгарської, гагаузької, кримськотатарської, новогрецької, румунської, словацької мов та мови іврит*. УІРО здійснює постійний моніторинг відповідних ризиків та оперативну комунікацію з авторами й видавцями з метою забезпечення розроблення необхідних модельних навчальних програм.

Підготовка та грифування навчальної літератури

Потреба у навчальній літературі для 10 класу становить: *для підручників основного рівня – 48 позицій, для підручників поглибленого рівня – 41 позицію*. Щодо навчально-методичних посібників *для педагогічних працівників основного рівня, то потреба становить 4 позиції, для посібників поглибленого рівня – 5 позицій*.

На експертизу у 2026 році подано 140 об'єктів грифування для 10 класу. Цьогоріч УІРО вперше забезпечено проведення експертизи навчальної літератури в межах нової моделі, яка передбачає отримання грифа «Допущено до використання в освітньому процесі під час апробації». Для забезпечення

організованості процедур, подання матеріалів та проведення експертизи підручників для учнів 10 класів здійснювалося в цифровому форматі через модуль експертизи веб платформи «Всеукраїнська школа онлайн».

За результатами експертизи 139 об'єктів отримали відповідний гриф, щодо одного було прийнято рішення про відхилення.

Водночас, **незакритою залишається потреба у 26 підручниках основного рівня, 21 – поглибленого рівня.** Потреба у навчально-методичних посібниках для педагогічних працівників закрита. Що стосується *незакритої потреби, то це навчальна література для викладання мов національних меншин та корінних народів: болгарської, гагаузької, кримськотатарської, новогрецької, польської, румунської, словацької та мови іврит.*

З огляду на те, що навчальна література для корінних народів та національних меншин проходить лише другий етап апробації, який розпочнеться у листопаді 2026 року, надходження такої літератури та модельних навчальних програм на експертизу очікується у вересні 2026 року.

Інформація щодо апробації

Навчальна література, що видається за кошти державного бюджету, має пройти апробацію. Наказом МОН України від 17 серпня 2026 року № 1439 затверджено графік та перелік навчальної літератури для 10 класу для апробації.

Апробацію передбачено провести в першому та другому семестрах 2026/2027 навчального року. Такий підхід зумовлений особливостями організації навчання у профільній школі, зокрема використанням у першому та другому семестрах 2027/2028 навчального року різних підручників.

Упродовж липня-серпня 2026 року УІРО забезпечив електронну організацію процедури апробації, зокрема реєстрацію педагогічних працівників, погодження участі закладів освіти, формування відповідних документів та комунікацію з учасниками через електронні кабінети.

Перелік закладів освіти, які братимуть участь в апробації навчальної літератури для 10 класу, затверджено наказами УІРО від 31.08.2026 № 128-аг «Про затвердження переліку закладів освіти, які беруть участь в апробації навчальної літератури для 10 класу закладів загальної середньої освіти в першому та другому семестрах 2026/2027 навчального року, відповідно до кожного підручника/посібника».

З 01 вересня 2026 року розпочинається практичний етап апробації підручників, які використовуватимуться в першому семестрі. Наказ МОН України із переліком підручників, які пройшли апробацію в першому семестрі, заплановано видати до 29 січня 2027 року. Апробація передбачає практичне використання навчальної літератури для 10 класу в освітньому процесі педагогами та учнями, фіксацію результатів використання, виявлених недоліків і пропозицій та їх подальше врахування під час доопрацювання видання.

Апробації підручників у другому семестрі завершиться наприкінці квітня 2027 року. Наказ МОН із переліком підручників, які пройшли апробацію в другому семестрі, заплановано видати до 14 травня 2027 року.

Стан визначення прогнозованої потреби у підручниках та посібниках з урахуванням формування мережі академічних ліцеїв, профілів навчання та прогнозованої кількості учнів 10 класів у 2027/2028 навчальному році.

Міністерство освіти і науки України листами від 18.01.2026 № 1/1672-26 та від 22.05.2026 № 1/11094-26 оприлюднило перелік назв підручників та посібників для 10 класу закладів загальної середньої освіти, у яких у 2027 році є потреба.

Крім того, додатковими листами від 05.08.2026 № 1/16791-26 та від 07.08.2026 № 1/17074-26 МОН України визначило потребу у навчальній літературі для здобувачів профільної середньої освіти за професійним спрямуванням у 2027 році.

Зазначена потреба була врахована під час підготовки пропозицій до паспорта бюджетної програми на 2027 рік за КПКВК 2201260 «Загальнодержавні заходи у сфері освіти». Відповідно у 2027 році орієнтовно передбачається надрукувати та доставити:

7 246 913 примірників підручників і посібників (у тому числі з мов корінних народів та мов національних меншин, з аудіосупроводом) для здобувачів освіти та педагогічних працівників для 10 класу закладів загальної середньої освіти та здобувачів профільної середньої освіти за профільним спрямуванням у закладах професійної та фахової передвищої освіти;

185 311 примірників навчально-методичних посібників для вчителів закладів загальної середньої освіти та вчителів профільної середньої освіти за професійним спрямуванням.

Щодо актуального стану підготовки підручників та посібників для учнів 1 та 5 класів закладів загальної середньої освіти в рамках дворічного циклу підручникотворення на 2028/2029 навчальний рік

У 2026 році вперше розпочато впровадження дворічного циклу підготовки підручників – для 1 та 5 класів.

Модель передбачає таку послідовність: визначення потреби, розроблення навчальної літератури, первинна експертиза та гриф «Допущено до використання в освітньому процесі під час апробації», річна апробація, доопрацювання підручників авторами, експертиза для отримання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки», конкурсний відбір, закупівля, переклад та адаптація, друк, доставка.

Станом на серпень 2026 року підготовчий та перший експертний етапи завершено. На експертизу подано:

79 об'єктів для 1 класу, усі 79 отримали гриф «Допущено до використання в освітньому процесі під час апробації»;

136 об'єктів для 5 класу, усі 136 отримали відповідний гриф.

Наказом МОН України від 17 серпня 2026 року № 1429 затверджено графік та перелік навчальної літератури для 1 та 5 класів для апробації у 2026/2027 навчальному році.

Перелік закладів освіти, які братимуть участь в апробації навчальної літератури для 1 та 5 класів, затверджено наказами УІРО від 31.08.2026 № 126-аг «Про затвердження переліку закладів освіти, які беруть участь в апробації відповідно до кожного підручника для 1 класу у 2026/2027 навчальному році» та № 127-аг «Про затвердження переліку закладів освіти, які беруть участь в апробації підручників для 5 класу у 2026/2027 навчальному році, відповідно до кожного підручника».

Апробація відповідної навчальної літератури триватиме з 1 вересня 2026 року до 30 травня 2027 року. Після її завершення передбачено:

Червень–липень 2027 року	Доопрацювання навчальної літератури авторами
Серпень–вересень 2027 року	Експертиза підручників 1 та 5 класів для отримання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», проведення експертизи модельних навчальних програм для 1-2 та 5-6 класів.
Жовтень–грудень 2027 року	Конкурсний відбір
Січень–квітень 2028 року	Адаптація / переклад, експертиза відповідності

Окрему групу навчальної літератури, підготовка якої триває, становлять підручники для вивчення мов національних меншин та корінних народів. Очікується, що відповідні матеріали від авторів та/або видавців надходитимуть до УІРО для проведення експертизи у січні-лютому 2027 року. Після надходження матеріалів буде забезпечено їх експертне оцінювання відповідно до встановлених процедур.

Для цих підручників передбачено проведення лише II етапу апробації (березень–квітень 2027 року). За результатами експертизи та з урахуванням результатів II етапу апробації відповідні експертні комісії ухвалюватимуть рішення щодо проходження апробації та надання підручникам відповідного грифа.

Запровадження дворічного циклу підручникотворення принципово збільшує часовий ресурс не лише для апробації, а й для перекладу та адаптації навчальної літератури, що має зменшити ризик несвоєчасного забезпечення відповідних категорій здобувачів освіти.

Узагальнюючи наведене, Комітет відзначає, що Міністерством освіти і науки України в цілому забезпечено організацію основних етапів підготовки навчальної літератури до 2026/2027 навчального року та розпочато реалізацію нової моделі дворічного циклу підручникотворення для 1 та 5 класів. Завершено підготовчий та первинний експертний етапи, визначено перелік навчальної літератури та закладів освіти для її апробації, а також сформовано дорожні карти підготовки підручників для 2027/2028 та 2028/2029 навчальних років.

Комітет позитивно оцінює запровадження річної апробації підручників, цифровізацію окремих процедур експертизи та апробації, розширення

експертного середовища та заходи МОН України і УІРО щодо мінімізації ризиків під час підготовки навчальної літератури. Збільшення часу на практичну апробацію має сприяти підвищенню якості підручників, виявленню та усуненню їх недоліків до початку масового друку.

Водночас Комітет констатує, що станом на 01 вересня 2026 року не забезпечено своєчасну доставку всього запланованого обсягу підручників для учнів 9 та 4 класів. Для 9 класу доставлено 75,86 відсотка запланованого для доставки до закладів загальної середньої освіти накладу, при цьому один підручник із 118 запланованих не надруковано. Для 4 класу станом на 1 вересня доставлено лише 42 552 примірники, тоді як значна частина накладу перебувала у процесі друку. Серед причин МОН України зазначає наслідки ракетних атак, знищення поліграфічних і логістичних потужностей, а також проблеми з організацією доставки АТ «Укрпошта». Станом на 14 вересня 2026 року до закладів освіти доставлено **87,44% підручників для 9 класу, та 5,83% підручників для 4 класу**. Комітет вважає, що зазначена ситуація потребує посиленого управлінського контролю та оперативного реагування з метою недопущення тривалого дефіциту навчальної літератури у закладах освіти.

Окрему стурбованість Комітету викликає стан забезпечення підручниками та посібниками дітей з особливими освітніми потребами. Попри проведення експертизи, апробації та адаптації значної кількості навчальної літератури, станом на 01 вересня 2026 року щодо частини назв ще тривають переговорні процедури для укладання договорів. Комітет наголошує на необхідності недопущення ситуації, за якої діти з особливими освітніми потребами залишатимуться без необхідної навчальної літератури протягом значної частини навчального року.

Комітет звертає увагу на ризики, пов'язані із забезпеченням навчальною літературою профільної середньої освіти, зокрема на наявність незакритої потреби у модельних навчальних програмах та підручниках для 10 класу. Особливої уваги потребує забезпечення підручниками мов національних меншин та корінних народів, щодо яких залишається незакритою потреба у низці модельних навчальних програм та навчальної літератури.

Комітет позитивно оцінює перехід до дворічного циклу підручникотворення, однак звертає увагу на необхідність його подальшого вдосконалення. Зокрема, відповідно до представленої МОН України дорожньої карти, апробація підручників для 1 та 5 класів завершується у травні 2027 року, доопрацювання авторами триватиме у червні–липні 2027 року, експертиза - у серпні–вересні 2027 року, конкурсний відбір - у жовтні–грудні 2027 року, а адаптація та переклад - у січні–квітні 2028 року. Таким чином, після завершення адаптації та перекладу фактично залишається лише декілька місяців для проведення закупівлі, друку та доставки підручників до закладів освіти. Такий часовий графік створює ризик повторення проблеми несвочасного забезпечення підручниками, яку Комітет спостерігає впродовж останніх років.

Комітет вважає, що сама по собі річна апробація не повинна призводити до скорочення критично необхідного часу на друк та доставку підручників. Під час подальшого вдосконалення дворічної моделі необхідно забезпечити

збалансованість усіх етапів підручникотворення та завчасне завершення процедур, які передують друку і доставці навчальної літератури.

Враховуючи зазначене, Комітет звертає увагу МОН України на необхідність посилення планування та координації процесу підручникотворення, удосконалення календарних строків його етапів, завчасного визначення потреби, забезпечення необхідного фінансування та резервування поліграфічних і логістичних потужностей, зокрема з урахуванням воєнних ризиків та можливості пошкодження або знищення відповідних потужностей.

Заслухавши інформацію Голови Комітету С. Бабака, заступника Голови Комітету С. Колебошина, Міністра освіти і науки України А. Бутенка, директора ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Є. Баженкова та враховуючи вищезазначене, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Інформацію Міністерства освіти і науки України щодо стану та проблем забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2026/2027 навчальному році взяти до відома.

2. Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій:

2.1. Провести у листопаді-грудні 2026 року черговий розгляд контрольного питання щодо стану забезпечення підручниками та навчальними посібниками у 2026/2027 навчальному році та підготовки до 2027/2028 навчального року.

2.2. Організувати та провести спільну нараду за участю Віце-прем'єр-міністра України з гуманітарної політики України, представників Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України та Міністерства економіки та довкілля України з метою напрацювання шляхів компенсації збитків, завданих видавництвам унаслідок знищення частини накладів підручників через ракетні атаки російської федерації.

2.3. Спільно з Міністерством освіти і науки України здійснювати щотижневий (щопонеділка) моніторинг стану вирішення питання щодо компенсації збитків, завданих видавництвам унаслідок знищення частини накладів підручників через ракетні атаки російської федерації.

2.4. Організувати та провести спільну робочу нараду за участю представників Міністерства освіти і науки України, державної установи «Український інститут розвитку освіти» та державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» з питань забезпечення належної якості та функціонування інтерактивних електронних додатків до підручників, придбаних за кошти державного бюджету.

2.5. У порядку здійснення контрольних функцій розглянути на одному з чергових засідань Комітету питання щодо логістичних проблем, пов'язаних із доставкою навчальної літератури до закладів освіти оператором поштового зв'язку – акціонерним товариством «Укрпошта», та шляхів їх вирішення.

2.6. У порядку здійснення контрольних функцій розглянути на одному з чергових засідань Комітету питання щодо якості підручників для закладів загальної середньої освіти та їх електронних версій, зокрема щодо змісту, методичного та поліграфічного виконання друкованих підручників, а також відповідності встановленим вимогам.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України забезпечити належну координацію дій Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки та довкілля України, Міністерства з відновлення, інфраструктури та транспорту України та інших органів державної влади з метою забезпечення безперервності процесу підручникотворення в умовах воєнних загроз, завчасного виявлення та мінімізації пов'язаних із ними ризиків, а також достатніх та диверсифікованих поліграфічних потужностей і логістичних маршрутів для своєчасного виготовлення та доставки навчальної літератури.

4. Рекомендувати Міністерству освіти і науки України:

4.1. Продовжити роботу щодо забезпечення закладів загальної середньої освіти підручниками та навчальними посібниками у 2026/2027 навчальному році, забезпечивши максимально можливе скорочення строків їх друку та доставки, зокрема з урахуванням продовжених строків до 01 листопада 2026 року.

4.2. Продовжити *щотижнєве (щопонеділка)* інформування Комітету про актуальний стан друку та доставки підручників і навчальних посібників у розрізі областей, класів та назв підручників до повного завершення їх друку та доставки до закладів освіти.

4.3. Забезпечити інформування Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій про актуальний стан виконання договорів щодо виготовлення та передачі інтерактивних електронних додатків до підручників, починаючи з **01 жовтня 2026 року кожні два тижні до завершення виконання договорів**, із зазначенням кількості видавництв та додатків, щодо яких договірні зобов'язання виконано, кількості видавництв та додатків, за якими виконання договірних зобов'язань триває або не розпочато, вартості відповідних договорів, обсягів здійсненої оплати та залишку коштів до сплати.

4.4. **До 01 листопада 2026 року** поінформувати Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій про заходи, які вжиті Міністерством освіти і науки України щодо забезпечення у 2026/2027 навчальному році підручниками/посібниками дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі підручниками шрифтом Брайля.

4.5. Проаналізувати календарні строки дворічного циклу підручникотворення для 1 та 5 класів, за результатами аналізу скоригувати календарний план з метою забезпечення достатнього часу для експертизи, конкурсного відбору, закупівлі, перекладу та адаптації, друку і доставки підручників, недопущення необґрунтованого скорочення строків їх виготовлення та доставки, а також забезпечення своєчасного надходження підручників до закладів освіти. **До 20 грудня 2026 року** поінформувати Комітет

про результати аналізу та вжиті заходи щодо своєчасного забезпечення учнів підручниками для 1 та 5 класів до початку 2028/2029 навчального року.

4.6. **До 01 листопада 2026 року** надати Комітету дорожні карти підготовки та забезпечення підручниками і навчальними посібниками для 10–12 класів у межах трирічного циклу профільної середньої освіти, із зазначенням запланованих строків початку та завершення кожного етапу процесу підручникотворення у розрізі кожного класу.

4.7. Опрацювати можливі механізми фінансування організації та проведення апробації навчальної літератури для 1 та 5 класів закладів загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році, визначити оптимальний механізм та за результатами проведеної роботи поінформувати Комітет у термін **до 1 листопада 2026 року**.

4.8. Забезпечити завчасне формування та актуалізацію прогнозованої потреби у навчальній літературі для профільної середньої освіти з урахуванням формування мережі академічних ліцеїв, обраних профілів навчання та прогнозованої кількості здобувачів освіти.

4.9. Вжити заходів щодо закриття незабезпеченої потреби у модельних навчальних програмах та навчальній літературі для 10 класу на 2027/2028 навчальний рік з мов національних меншин та корінних народів, зокрема болгарської, гагаузької, кримськотатарської, новогрецької, польської, румунської, словацької мовами та мови іврит та за результатами вжитих заходів проінформувати Комітет у термін **до 1 листопада 2026 року**.

4.10. Вжити необхідних управлінських заходів з метою забезпечення здобувачів освіти та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти у 2027/2028 навчальному році підручниками «Мистецтво» та «Технології» для 10 класу, у тому числі шляхом внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, та за результатами вжитих заходів проінформувати Комітет у термін **до 1 жовтня 2026 року**.

4.11. Спільно з Міністерством економіки та довкілля України, Міністерством з відновлення, інфраструктури та транспорту України, а також з видавництвами, поліграфічними підприємствами та операторами доставки навчальної літератури забезпечити завчасне виявлення та мінімізацію ризиків, пов'язаних із виготовленням і доставкою навчальної літератури, а також достатність і диверсифікацію поліграфічних потужностей та логістичних маршрутів. **До 01 квітня 2027 року** поінформувати Комітет про вжиті заходи та їх результати.

5. Контроль за виконанням цього Рішення покласти на заступника Голови Комітету Колебошина С.В.

Голова Комітету

Сергій БАБАК